Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 23-го ЛЮТОГО 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 23, 1956. No. 34. VOL. LXIII.

ПОШИРЮЮТЬ ПЕРЕВІРКУ СТОРОННІХ ВПЛИВІВ НА СЕНАТ

СЛІДСТВО ВИЯВИЛО, ЩО НЕФФ ПРОПОНУВАВ ХАБАРІ ЩЕ ДВОМ ІНШИМ СЕНАТОРАМ; НОВА СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ МАЄ ДОСЛІДЖУВАТИ СПРАВУ ВИБОРЧИХ ФОНДІВ

Вашингтон. — Окрема сенатська комісія іля слідства в справі намаганого підкупства сенатора Френсіса Кейза під проводом сенатора Джорджа несподівано відновила свою працю і виявила, що адвокат із Небраски Джан М. Нефф старався подарунками на виборчий фонд перекупити не тільки сенатора Кейза, але й інших сенаторів. На цій комісії свідчив бувший прокуратор з Омаги Донелд Р. Росс, який виявив, що агент нафтово - газової Корпорації Нефф пропонував дати по 2,500 долярів також двом іншим сенаторам, але ті сенатори не прийняли тієї жертви нібито на виборчу кампанію, хоч вони вже давніше були рішені голосувати за законопроєктом про контролю цін на природний газ. Той сам адвокат Нефф пропонував подарунок п'ятьом дітям прокуратора Росса в сумі 500 долярів, але Росс не прийняв тієї жертви. Дотеперішнє слідство виявило, що Нефф хотів подарувати від газової фірми 8,000 дол. за те, щоб сенатори голосували за газовим законопроєктом. Комісія сенатора Джорджа мала досліджувати тільки справу сенатора Кейза, але тепер ця комісія несподівано відновила свою працю. Президент Айзенгавер не підписав законопроєкту про природний газ, бо не хотів допустити до того, щоб виник сумнів в незаконні способи законодатних процесів. Одночасно федеральний суд присяжних веде переслухання в справі хабару, який запропоновано сенаторові Кейзові. В Сенаті виникла думка, щоб зорганізувати нову окрему комісію, яка докладно прослідила б справу „жертв" на виборчий фонд окремих сенаторів. На цю комісію погодився демократичний провідник в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон і також провідник республіканської меншости в Сенаті — сенатор Вільям Ф. Новленд. Ця нова комісія мала б складатися в рівній частині з демократичних і республіканських сенаторів, а її мав би очолювати демократичний сенатор Алберт Гор, який має бути об'єктивним в цій справі, бо хоче знищити всякі намагання посторонніх чинників впливати на законодатні тіла. Дехто гадає, що демократи не будуть підтримувати організацію цієї нової комісії, бо за цим заявляються республіканці, щоб підтримати „вето" президента Айзенгавера, який не підписав газового законопроєкту тільки з огляду на спробу хабарництва збоку газової фірми.

Уряд не хоче дати вияснень в справі торгівлі з Совєтами

Вашингтон. — Підсекретар в державному департаменті Герберт Гувер, молодший, вислав листа до Сенатської Постійної Слідчої Підкомісії, в якому заявляє, що уряд не може виявити подробиць про те, які товари дозволено вивозити до Совєтів і їхніх сателітів в договорі з европейськими союзниками в 1954 році. Гувер надіслав цього листа після того, як сенатор Джозеф МекКарті домагався, щоб секретар торгівлі Сінклер Вікс явився на цій підкомісії і дав докладні вияснення, чому збільшено список товарів, які можна експортувати до комуністичних держав. Гувер заявив, що такі вияснення можна б було дати на закритому засіданні цієї підкомісії, і тільки під цією умовою, що сенатори зберегли б цю таємницю для себе.

Заарештовано 58 робітників під час заворушень на Лонг Айленді

Фармінгдейл, Л. Ай. — В фабриці літаків „Ріпаблік Авісйшен" виникли заворушення, коли частина робітників прийшла до праці, хоч в суботу проголошено страйк. Ті робітники, які пікетували вхід до фабрики, силою старалися не допустити робітників до фабрики, і поліція заарештувала 58 осіб. Між заарештованими був і голова робітничої спілки Дж. Остро, якого обвинувачено в насильстві. Всіх заарештованих звільнено за кавцією по 300 іолярів від особи. Коло 20 осіб потурбовано в замішанні коло фабричної брами. Заарештовані робітники заявляють свою невинність, бо не допускалися жадного насильства. Остро в імені своєї робітничої спілки вислав депешу до губернатора Гаррімана, в якій оскаржує поліцію з Бабилону і шерифа повіту Саффолк в тому, що вони стараються при допомозі незаконного вмішування зломити страйк. Віце-директор фабрики Джан Дж. Райен оскаржує спілкових провідників в тому, що брали участь в незаконному пікетуванні.

В АМЕРИЦІ

● **Старший брат президента** Айзенгавера, прокуратор із Такоми, Вашингтон, Едгар Айзенгавер заявив репортерам, що, на його думку, президент буде кандидувати другий раз. Це — перша заява члена родини президента Айзенгавера в цій справі. Едгар застерігся, що про цю справу зі своїм братом в останньому часі не розмовляв.

● **У шпиталь в Гелесбургу,** Іллиной, не допущено 15-річного батька відвідати його дитину, яка там народилася. Шпитальні приписи дозволяють відвідувати пацієнтів тільки тим особам, які мають понад 16 років.

● **У північній частині** Алябами внаслідок сильного буревію поранено 15 осіб і спричинено поважні матеріяльні втрати. Повалені дерева заблькували автостради і попереривали телефонічні сполучення. Подекуди то вітер повалив цілі доми.

● **Бюро Крайової Гвардії** в Вашингтоні проголосило день 22 лютого, „День Вашингтона" — днем рекрутації до Крайової Гвардії в цілій країні, бо Вашингтон перший зрозумів значення добровольців для оборони країни.

● **Демократичний кандидат** на президента, сенатор Естес Кіфовер заявив у Балтіморі, що не думає робити виборчої проблеми із недуги президента Айзенгавера. Кіфовер вірить, що демократи виграють найближчі вибори, хоч би республіканським кандидатом і був Айзенгавер.

● **Нюйоркська поліція** остерігає автоводіїв проти непотрібного уживання автових сирен. Після 15 березня за уживання сирен без потреби каратимуть гривною від 10 до 50 долярів. Натискати сирену можна тільки тоді, коли загрожує безпосередня небезпека для життя людини або тварини.

● **Уряд Південної Кореї** відзначив найвищою медалею брата президента Айзенгавера д-ра Мілтона Айзенгавера, який зорганізував і очолював Американсько - Корейську Фундацію, що допомогла знищеній війною Кореї.

● **Голова** Сенатської Підкомісії Внутрішньої Безпеки Джеймс О. Істленд заявив, що ця підкомісія переслухуватиме всіх американських співробітників совєтської пресової агенції ТАСС, щоб визначити межі совєтської активности в цій країні.

Гаґерті спростовує вістки про Айзенгаверову згоду кандидувати

Томасвілл, Джорджія. — Ще кілька днів ділить нас від того часу, коли президент Айзенгавер має оголосити своє рішення в справі поновної кандидатури. Журналісти не могли бачити президента Айзенгавера, а пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті спростовував вістки про те, що Президент вже в п'ятницю виявить своє рішення, і про те, що журналісти дістали відомості, що Айзенгавер таки буде кандидувати. Президент Айзенгавер мав сказати секретареві скарбу Джорджові М. Гомфрі, що хоче кандидувати на президента, але ще не зробив кінцевого рішення. Особи, які розмовляли з Президентом під час його теперішнього відпочинку, кажуть, що Айзенгавер вирішив ще раз кандидувати на кілька днів перед своїм занедужанням на серце 24 вересня минулого року. Айзенгавер мав заявити, що зробив це тому, що його вважають найкращим республіканським кандидатом, який може здійснювати республіканську програму впродовж найближчої каденції. Президент мав, нібито, казати, що так само думає й тепер в цій справі і тому він повинен кандидувати. Але Айзенгавер сказав, що він має ще вирішити, чи таке його становище в цій справі не є егоїзмом, і чи він певний того, що його стан здоров'я дозволить йому з повною енерґією виконувати функції президента. І тому Айзенгавер відкладає якнайдальше своє рішення в цій справі.

Посадники міст сперечаються за віцепрезидента Ніксона

Вашингтон. — Чотири посадники міст дискутували в телевізійній програмі НБС про майбутніх кандидатів на віце-президента ЗДА. Два демократичні посадники, Ричардсон Дилворт із Филаделфії і Бен Вест із Нешвіллу в Теннессі, заявили, що коли президент Айзенгавер буде ще раз кандидувати, то він матиме клопіт із своїм віце - президентом Ричардом М. Ніксоном, який не має популярности. Республіканський посадник із Лос Анджелесу, Норріс Павлсон, заявив, що Айзенгавер легко виграє вибори разом із Ніксоном, і тому республіканці хочуть мати цих кандидатів на призидента і віце - президента. Посадник Дилворт передбачав перемогу демократичних кандидатів. В дискусії брав ще участь незалежний посадник Денверу В. Ф. Ніколсон. Павлсон твердив, що країна має в Айзенгаверові „міжнародного провідника", якого шанують всі вільні держави, а Дилворт заявив, що Европа „не має довір'я до Республіканської партії".

Командант Американського Леґіону проти Фонду Республіки

Бруклин, Н. Й. — Крайовий командант Американського Леґіону Дж. Еддінґтон Ваґнер, промовляючи на прийнятті місцевого відділу цієї організації в Брукліні, домагався, щоб Конґрес і Податковий Уряд повели слідство в справі звільнення від податків Фонду Республіки. Ваґнер домагався вияснення, чи цей фонд заслуговує на те, щоб його трактувати як „добродійну організацію". На його думку, діяльність Фонду Республіки шкідлива для інтересів ЗДА. Ваґнер гостро критикував директора фонду Роберта М. Гатчінса і закликав усіх відповідальних людей відокремитись від діяльности цього фонду, директор якого твердить, що „комунізм не є дійсною небезпекою для Америки".

Домагаються $500,000,000 на стипендії для високошкільників

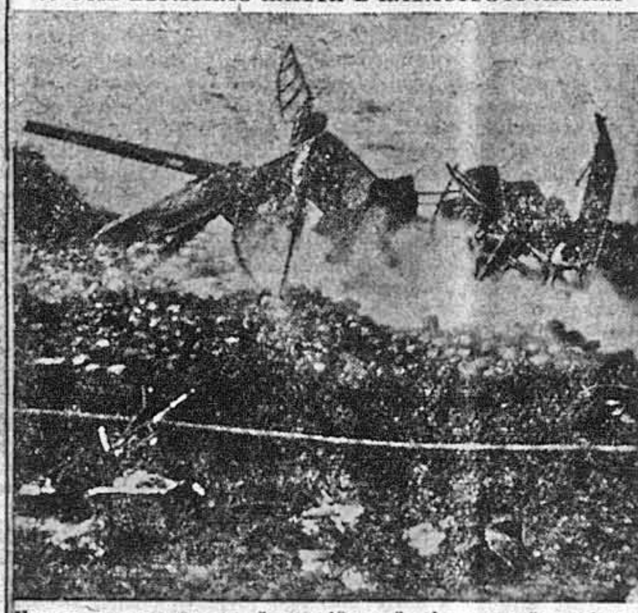
Атлантик Сити, Ню Джерзі. — На річних зборах Американського Товариства Шкільних Адміністраторів ствер́джено, що економіці країни загрожуватиме незабаром брак вишколених працівників. Щоб цьому запобігти, згадана організація пропонує призначити 500,000,000 долярів на стипендії для середньошкільників, щоб вони по закінченні середньої школи могли студіювати в каледжах і університетах. Як марнується талановита американська молодь видко хоч би з того, що коло 200,000 здібних учнів середньої школи не продовжує своєї освіти, а з цього коло 100,000 не робить цього тому, що не має фондів. Гроші на стипендії для студентів повинні дати федеральний уряд і приватні підприємства та окремі особи. Коли кожного року знайдеться на стипендії для студентів 500,000,000 долярів, тоді не будуть марнуватися талановиті учні. Ця організація пропонує допустити до всіх шкіл кольорових студентів, які тепер пропадають для нації, не можучи студіювати в деяких каледжах.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ В НІМЕЧЧИНІ БОРЯТЬСЯ З... ЛЕДОМ

Вояк американського інженерного корпусу в Німеччині перевіряє грубість леду на ріці Майн коло Вірцбурґу, щоб опісля динамітом розсадити його і не допустити до повіні. Від деякого часу европейські країни навістили великі морози.

50 ОСІБ ВТРАТИЛО ЖИТТЯ В КАТАСТРОФІ ЛІТАКА

Горить чотиромоторовий англійський літак, який розбився під час примусової висадки на побережжі Мальти, недалеко туристичного ресорту Блю Ґротто. В катастрофі літака, що віз британських вояків з Єгипту до Англії, згинуло 50 осіб, 45 вояків і 5 членів залоги.

Дві великі летунські катастрофи в обширі Середземного моря

Каїро. — 52 особи згинули у катастрофі пасажирського літака, які пробував приземлитися на пустині недалеко летовища в Каїро. 12 осіб, у тому числі 6 осіб з залоги літака, врятувались, хоч і поранені та попарені. Між врятованими є також два 5-річні хлопчики-близнюки, що їх мама, в'єтнамка, і дві сестри згинули, а батько, француз, важко ранений. Великий французький літак летів із Сайґону у В'єтнамі і Карачі у Пакістані до Парижу і мав набрати пальне в Каїро та полетіти далі. Недалеко Каїро, за 15 миль від летовища, раптом перестали діяти два мотори літака. Пільот пробував осісти на пустині, але літак зачепив дзюбом об землю і загорівся. Кілька осіб встигли вискочити, а деяких викинуло з поламаної кабіни. Решта згинули в полумені.

Знову в мин. суботу, 18-го ц. м. англійський транспортовий літак, який віз 45 вояків з Єгипту до Англії і зупинився був на Мальті на Середземному морі для набрання пального, в кілька хвилин після того, як він піднявсь в повітря для продовжування свого лету, впав, розбився і похоронив у своїх згарищах всіх 45 вояків та 5 осіб летунської залоги. Знищений літак належав до цивільних літаків, будованих по зразку англійських бомбардувальників „Ленкестер" з останньої світової війни. Два такі літаки виконували службу в перевожені евакуйованих з англійської бази в Суезі англійських вояків. В кілька хвилин після того, як відлетів літак, його пілот надав радіо-депешу, що він має „клопіт" з моторами і вертається назад.

Молотов добачує в ЗДА „тих, що хочуть війни"

Москва. — „Становище американського уряду супроти совєтських пропозицій (про підписання американсько-совєтського пакту „приязни") вказує на те, що в теперішньому часі прихильники тих кіл, які воліють поладнати важливі проблеми не шляхом переговорів, а шляхом війни, займають (в Америці) сильнішу позицію і що вони мають вирішний вплив на президента і уряд", — говорив Молотов, що виголосив на 20-му З'їзді Комуністичної партії СССР велику промову, торкнувшись в ній головно закордонно-політичних справ. „Кожний признає — говорив він — як багато в справі скріплення миру залежить від основного покращання взаємин між Совєтським Союзом та З'єдиненими Державами". Говорячи про листи Булґаніна до президента Айзенгавера в справі „пакту приязни і співпраці", Молотов запевнював, що вони були „новим доказом щирих бажань осягнути приязну совєтсько - американську співпрацю у користь миру і загальної безпеки".

Кіріченко хоче „суперничити" з Московщиною — у продукції молока

Москва. — „Багато колгоспних селян і робітників хотіли б зорганізувати суперництво між совєтськими республіками" — заявив перший секретар комуністичної партії УССР Олексій Кіріченко. „Але з ким ви хотіли б суперничити?" — перебив йому Хрущов. — „Україна могла б суперничити з Російською Федеративною Совєтською Республікою, найбільшою в Совєтському Союзі" — відповів Кіріченко і пояснював, що те „суперництво" могло б іти в ділянці тваринництва та сільсько-господарських продуктів, наприклад, молока, що його продукція в Російській Совєтській Республіці виявила раптову звишку. Тут Хрущов признав йому рацію, як також заявив „правільно", коли Кіріченко говорив про суперництво у виконанні 5-літнього пляну. Кіріченко покликався на Леніна як прихильника „соцзмагання".

Німеччина й Франція ведуть переговори про Зарщину

Париж. — До Парижу прибули міністер закордонних справ Німецької Федеративної Республіки д-р Гайнріх фон Брентано і його заступник проф. Гальштайн разом з різними експертами, щоб вести переговори з французьким урядом над справою прилучення Зарщини до Зах. Німеччини. У понеділок 20-го лютого ц. р. відбулася вже перша зустріч німецького мін. закордонних справ із французьким міністром закордонних справ Піно. Населення Зарщини у всенародному референдумі в жовтні минулого року величезною більшістю голосів відкинуло так званий европеїзаційний статут, що його склали були канцлер Аденауер і тодішний французький прем'єр Мендес-Франс, як одну з передумов Паризьких протоколів, що визнали були суверенність Німецької Федеративної Республіки і її право відбудувати армію до висоти пів мільйона вояків. Франція не дала ще своєї згоди на включення назад Зарщини до Західньої Німеччини, хоч і не перечить цьому. Вона узалежнює свою згоду від постанов господарської натури.

МОСКВА ПОВТОРЯЄ ПРОПАҐАНДИВНІ ПРОПОЗИЦІЇ ПРО ЗАБОРОНУ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Москва. — Ігор Курчатов, член совєтської Академії Наук, використав терен 20-го З'їзду комуністичної партії СССР для повторення ще раз постійної суто-пропаґандивної пропозиції під адресою Заходу, щоб проголосити генеральну заборону ядрової зброї, при чому — як завжди — так і цим разом совєтський промовець нічого не згадав про контролю і ґарантію, що Совєти не зламають такої домови, як зламали всі попередні. Водночас розводився широко над можливостями совєтсько-американської співпраці над удосконаленням способів використання ядрової енергії для мирних цілей. Він хвалився, що Совєти, мовляв, працюють над застосуванням ядрової енергії для порушування літаків і кораблів, зокрема криголамів. Атомовий криголам міг би, за твердженням Курчатова, перебувати 3 роки в підарктичній околиці без потреби набирати пальне. До 1960 року Совєти сподіваються — заповідав московський учений — збудувати 10 різних типів атомових реакторів силою від 50 до 200 тисяч кіловатів, а дві могутні станції атомової енергії будуть, буцімто, вибувані на Уралі разом силою 1,000,000 кіловатів. Третя така станція запляннована під Москвою — силою 400,000 кіловатів. Совєти, мовляв, готові співпрацювати з ученими з усіх країн над розв'язкою проблеми контролі ядрових реакцій, „особливо ж з американськими ученими, що їх науковий і технічний розвиток ми високо цінуємо". За коментарями закордонної преси промова совєтського професора вважається доповненням погроз маршала Жукова, що на випадок війни, якщо до того часу не буде заборонена ядрова зброя і не буде переведене роззброєння, — Совєти обкидають ЗДА атомовими й водневими бомбами, маючи для завезення їх далекопростірні ракетні літаки. Всі ці большевицькі погрози й самохвальби мають суто-пропаґандивну ціль — стверджує західня преса.

У Греції виграв у виборах про-західній уряд

Атени. — У парляментських виборах у Греції, які відбулись останньої неділі 19-го лютого ц. р., виграв невеличкою більшістю коло 19 мандатів прем'єр Константін Караманліс, що очолював т. зв. Народну радикальну унію, якій протиставлялась опозиційна Демократична унія, під проводом колишнього прем'єра Папандреуса. Опозиційний бльок, зложений із семи різних партій, охоплював також Об'єднану демократичну лівицю, яка насправді була перейменованою, леґально забороненою, комуністичною партією. Проурядова партія дістала в загальному трохи менше голосів, бо 1,589,609 проти 1,767,133, які впали на опозицію, але розбиття опозиційних голосів та досить складна виборча ординація з пропорційним розподілом мандатів, вирішили вибори в користь проурядової партії, яка має західню орієнтацію. У новому парляменті прем'єр Караманліс розпоряджатиме коло 319 мандатами проти 300 опозиційних мандатів, але з тієї опозиції деякі дрібні групи йтимуть здебільша разом із урядом. Опозиційний бльок багато втратив на своєму союзі з комуністами, бо дав в руки урядові дуже добрі виборчі арґументи. Жінки і вояки здебільша голосували за урядову партію.

Аденауер програв у північній Надренії

Дюссельдорф. — У західньо - німецькій провінції Північна Надренія - Вестфалія, що є одним із автономних країв у Німецькій Федеративній Республіці, Християнсько-демократична партія канцлера Аденауера, яка в тій провінції була при кермі уряду впродовж 9-ох років, програла у понеділковому голосуванні в місцевому ляндтаґу над вотум довір'я урядові прем'єра Арнольда, члена християнсько - дем. партії. „За" ним голосувало 96 послів, а „проти" 104. Новим прем'єром у тій автономній провінції став соціял - демократ Фріц Штайнгоф. Поразку християнських демократів спричинили їх дотеперішні союзники, т. зв. вільні демократи, які несподівано сполучились з соціялістами. Наслідком тієї поразки у Надренії - Вестфалії центральний уряд канцлера Аденауера втратив більшість двох третіх у вищій парляментарній палаті, Бундесраті, де досі мав 26 мандатів з усіх 38, а тепер матиме тільки 21. У Бундесраті є представники країв, складових частин Німецької Федеративної Республіки. Ця поразка вважається найбільшою, що її зазнав канцлер Аденауер і — як твердять закордонні коментатори — означає в практиці кінець „диктатури" канцлера Аденауера.

В СВІТІ

● **До Сінґапуру,** на Маляйському півострові, вернувся із Лондону з переговорів у справі проголошення незалежности Маляїв голова федерації автономних урядів Абдул Раман і заявив, що він спробує ще раз звернутися до комуністичних партизанів з закликом скласти зброю і припинити громадянську війну. Маляйські комуністи, користуючись комуно-китайською допомогою, прикривали свою акцію націоналістичними гаслами боротьби за незалежність Маляїв.

● **Західньо - німецький** міністер господарства д-р Людвіг Ергард прибув до Лондону на запрошення англійського канцлера скарбу МекМіллена, щоб пошукати згідливої розв'язки конфлікту в справі покриття коштів утримання альянтських військ в Західній Німеччині. Німецький міністер фінансів Шефер заявив, що німці не будуть більше платити нічого на американські, англійські й французькі війська, стаціоновані в Німеччині.

● **Уряд Молле** у Франції зазнав першої поразки в парляменті. Більшістю 288 голосів проти 279 рішено відкласти дебати над урядовим законопроєктом про припинення державних субвенцій конфесійним (головно католицьким) школам. Всі партії центру і правиці голосували проти таких дебат, перемігши бльок соціял - радикалів, соціялістів і комуністів.

● **Англія заявила** вже 21-ий протест грецькому урядові проти радіопередач із Атен, які підбурюють грецьких мешканців на остр. Кипр проти англійської адміністрації. Англійська нота вперше вживає слова „пересторога". Грецький уряд за кожним разом викручується, що, мовляв, він не має влади над радіостацією.

● **Кількість смертних жертв** внаслідок морозів в Европі дійшла вже до 633 осіб. В Італії і Німеччині голодні вовки вперше від непам'ятних років почали ночами нападати села, шукаючи харчів. Вовки появились на автостраді за 9 миль від Неаполю. В Австрії замерзли дві особи, також замерз на смерть 56-літній чоловік у Швайцарії, коли сів при дорозі відпочити.

● **Біллі Ґреґем,** відомий американський євангелицький проповідник, виголосив публічну проповідь в Тайпеґу, столиці Формози. Між приявними була пані Чіянґ Кай-шек, дружина націонал - китайського маршала.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТАНКИ ДЛЯ АРАБІВ

В останніх днях викликала деяку бурю в американській публічній опінії справа висилки 18 легких американських танків для Савді Арабії. Історія цієї висилки та багатьох зв'язаних з нею комплікацій коротко така:

В квітні минулого року уряд Савді Арабії звернувся до уряду ЗДА з проханням продати „обмежену кількість" танків, стверджуючи рівночасно, що такого роду зброї він не має. Справу розглянув Державний Департамент, і в кінці серпня погодився продати арабам 18 легких розвідчих танків типу М-41, повідомивши про це савді-арабський уряд на початку вересня. В кінці листопада цей уряд заплатив за танки вимагану ціну, і його з черги поінформовано, що танки будуть вислані в половині лютого 1956 року.

Так і сталося. Державний департамент, згідно з його твердженням, перевів дуже „скрупулятну перевірку" всієї проблеми, тримаючи її весь час в секреті, і щойно минулого четверга подав до публічного відома. Рівночасно з повідомленням про висилку цих танків арабам, повідомлено також про висилку „деякого іншого військового устаткування", включно з частинами для направи літаків вартости 110,000 долярів, для Ізраїлю. Повідомлення відразу викликало бурю у Вашингтоні і в пресі, яка з черги спричинилась до того, що на висилку танків арабам, як і „деякого іншого військового устаткування" Ізраїлеві наложено, вже таки в бруклинському порті, ембарґо, себто заборону. Проте, заборона тривала тільки два дні. В суботу Державний Департамент повідомив, що після повного дня нарад та спеціяльного порозуміння з президентом Айзенгавером, який перебуває на півдні на відпочинку, рішено ембарґо зняти, бо стверджено, що „висилка танків Савді Арабії йде по лінії політики З'єдинених Держав, скерованої на оминення перегонів у зброєнні між Ізраїлем та арабськими державами і на підтримку стабілізації й миру в Палестині". Остаточне рішення про скасування ембарґа і висилку танків арабам мав винести сам президент Айзенгавер. Пресовий представник Державного Департаменту, Линколн Вайт, вважав тільки за відповідне додати, що висилка танків арабам не має жадного відношення і не стоїть в жадному зв'язку з тим замовленням на літаки, протилетунську та іншу зброю, загальної вартости 50,000,000 долярів, яке передав урядові ЗДА уряд Ізраїля і яке тепер є в розгляді.

Це — тільки „сухі" факти, що відносяться до висилки танків арабам. Треба ще тільки згадати, що все відбулося в неприявності державного секретаря Доллеса, який в тому часі „ловив рибу" біля Багамів. Але справа його не омине. Голова сенатської комісії закордонних справ, сен. Волтер Джордж, уже заповів, що очолювана ним комісія вимагатиме від Доллеса „всіх фактів".

Очевидно, що дебати в цій, як і в кожній справі висувають багато більше й менше переконливих арґументів за і проти. Більшість цих арґументів стосується до „зовнішніх обставин", головно до факту, що в останньому часі почалися масові достави совєтської зброї арабам, у першу чергу Єгиптові, що й продемонстрував минулої неділі єгипетський прем'єр, виголосивши войовничу промову під гуркіт вже доставлених Єгиптові джетових літаків, що в тому самому часі демонстрували над столицею країни.

Все ж таки весь галас навколо висилки 18 американських танків Савді Арабії досить важко зрозуміти з кількох головних мотивів. Поперше, вони, ці танки, мають головно оборонний характер, в кожному разі не мають такого аґресивного характеру, як джетові літаки. Крім того, годі собі уявити, щоб 18 танків могли рішально скріпити арабські збройні сили, а кожний, хто цікавиться відносинами на Близькому Сході, знає, що малий кількістю населення Ізраїль своїм модерним озброєнням має перевагу над арабами. Це й могло спонукати арабів скористати із зроблених для інших цілей совєтських пропозицій про доставу зброї. Подруге, доставу американських танків арабам можна вважати радше за політичний жест, який має відносно мале значення, як мова про практичну вартість тих танків, натомість має велике значення політичне, щоб здержати арабів від комуністичної засідки. Потрете, вже в пресових коментарах натякається на те, що Америка рішила вислати арабам „обмежену кількість" зброї з тією думкою, що це дасть їй більшу свободу рухів відносно ізраїльських замовлень на зброю. Заперечення Державним Департаментом такого зв'язку справи не перерішує.

Можна сподіватись, що дальші дебати і вияснення в цій справі розкриють ще не одну таємницю із складного політичного положення над Йорданом. Положення це напевно не є ані спокійне, ані надійне. Навпаки, воно докраю загрозливе, але кожному ясно, що загрозливість того положення створили не 18 американських танків, а тільки і виключно підступна і аґресивна політика Москви.

НОВИЙ ЕТАП — ХРУЩОВЩИНА

На 20-му З'їзді Комуністичної партії, що відбувається тепер в Москві, 1500 її вишколених і слухняних представників бурхливими оплесками, оваціями та радісними вигуками, при одностайному голосуванні, схвалюють і припечатують діяльність „першого з-поміж рівних" — Хрущова за три роки й чотири місяці, що минули від останнього З'їзду. Назовні все виглядає, як за Сталіна.

На 20-й З'їзд Нікіта Хрущов прийшов в ролі переможця. Як свої атути, приніс він — Женевську конференцію „на найвищому рівні", „осяги в боротьбі за мир", свою тріюмфальну подорож по к р а ї н а х Південно-Східньої Азії і... „освоєння" цілинних земель, дармащо на тих землях зазнав він цілковитої поразки. Якщо вільно було Сталінові говорити під час голоду 1933-34 років про „веселе й щасливе життя", то чому його спритний учень не може невдачу в Казахстані представити в усьому згідним з партійним проводом учасникам З'їзду, як величезний успіх? Одвертих і потенціяльних опозиціонерів Хрущов подбав усунути ще перед З'їздом. Про тиху чистку, яку він перевів, на Заході мало відомо, але з окремих прізвищ осіб, скинутих з найвищих державних постів, і з масового пересунення низових партійців видно, що хоч чистка була й „тиха", але досить ґрунтовна.

Дехто з західніх коментаторів вважає за сенсацію і заперечення Ленінової теорії заяву Хрущова про те, що „фатальної неминучости війни не існує". Ленін твердив про „неминучість імперіялістичних воєн і революційне перетворення капіталізму в соціялізм", але сам же, коли совєтський режим зависнув на волосині, створив витягнену тепер Хрущовим з „архіву революції" теорію мирного співіснування. Ані сам Ленін не заперечував себе своїми розбіжними теоріями, ані не заперечує його Нікіта Хрущов, бо обидва вони — „марксистські діялектики", для яких ціль — світова революція — оправдує всі і всякі засоби. Хрущов завжди зможе оправдати свою нинішню заяву тим, що, говорячи про фатальну неминучість війни, мав на увазі лише даний відтинок часу в „мирному співіснуванні" з капіталістичними державами, коли ті держави „проявляють добру волю до співіснування". А проте, навряд чи обдурять кого з політиків Заходу мирні заспокоювання Хрущова, коли він у тій же промові просто заявляє, що „основна мета Комуністичної партії Совєтського Союзу — продовжувати розпочате діло, прагнути до дійсного перетворення комунізму в світову систему?"

З Сталіним на З'їзді вийшло зовсім інакше, як з Леніним. Хоч перед початком своєї шестигодинної промови Хрущов запросив присутніх ушанувати його пам'ять вставанням, але в самій промові покійному „вождеві всіх народів" добре таки дісталося. Передусім Хрущов, а за ним і інші промовці, прозоро натякаючи на Сталіна, піддали гострому осудові „антимарксівський культ особи", який не масам і клясам, а окремій людині приписує рішальне значення в історії. Колишній улюбленець Сталіна — Атанас Мікоян, потоптавши тінь свого вчителя, „з большевицькою одвертістю" заявив, що цей антимарксівський культ творилося навколо імени Сталіна. Далі Мікоян розвінчав Сталіна, як стратеґа революції, який „на протязі останніх двох десятиліть зовсім не числився з історичними фактами", гостро осудив його за інсценізовані ним судові процеси проти „бувших героїв Жовтневої революції", за яких обвинувачувано цих „героїв" в державній зраді (зокрема, відомого ката українського народу Антонова-Авсєєнка). Як головний обличитель Сталіна, Мікоян окремо спинився на допущених з його потурання перекрученнях історії України, в якій неправильно, мовляв, представлено „старих большевиків" та їхню ролю в революції. Мікоян заявив: „Я вважаю, що є українські історики, які напишуть історію народження й розвитку української соціялістичної держави ліпше, ніж деякі з московських істориків, що взяли на себе завдання, за які ніколи не повинні були братися". Отже, тільки що не зв'язав Мікоян з іменем Сталіна ім'я „аґента чужоземних розвідок", розстріляного з наказу хрущовської кліки — Лаврентія Берію.

Цікавим фрагментом 20-го З'їзду була ще проскрипція т. зв. „Короткого курсу ВКП(б)" — найавторитетнішого за життя Сталіна партійного підручника, частину якого написав він сам. Цю „могутню ідейну зброю большевизму", цю „енциклопедію основних знань марксизму-ленінізму" Хрущов попросту звелів викинути, як непотріб, бо, мовляв, прийшов час видати інший марксівський підручник, що доводив би історію партії до сьогоднішнього дня. „Короткий курс", виданий у 1938 році, після найстрашнішої чистки, а потім перевиданий у десятках мільйонах примірників і в десятках мовах — є чистої води сталінський фальсифікат історії компартії, в якому Сталін відіграє на всіх її етапах провідну ролю. Про нинішніх кремлівських верховод у цьому підручнику майже не згадується, бо вибилися вони на поверхню лише в останніх роках. І тому зрозуміле бажання Хрущова цей фальсифікат викинути, а натомість видати інший, де відповідно був би представлений він сам.

На відміну від попередніх партійних з'їздів, майже зовсім не згадується на 20-му З'їзді про „грядуще царство комунізму", що в неокреслено далекому часі чекає на підсовєтські народи. Треба думати, що аранжери З'їзду здають собі справу з того, що постійне повторювання ялових слів про прийдешній комуністичний рай нічого іншого, крім подразнення, у підсовєтських людей викликати не може. І тому, наголошуючи потреби першочергової розбудови важкої промисловости, Хрущов обіцяє піднесення життьового рівня в найближчих 2-3 роках, хоч, при наявному стані легкої промисловости і сільського господарства, жадних підстав до того не має. З тих же причин проскрибував Хрущов на З'їзді і „геніяльну" Сталінову працю „Економічні проблеми", яку написано в 1952 році і в якій Сталін намічав дальший поступ Совєтського Союзу до комунізму.

На окрему увагу заслуговує становище самого Хрущова на ієрархічній драбині. Він і всі інші промовці підкреслюють на З'їзді, що єдино правильною системою правління є „колективне керівництво", тобто та сама „колеґія диктаторів", яка всадовилася була на сталінському троні після його смерти. З гострої „батьківської" критики, яку дозволив собі Хрущов супроти Маленкова за його спробу поставити легку промисловість над важкою, і Молотова за його твердження, що в Совєтському Союзі побудовано тільки підвалини соціялізму — виходить, що коли й існує назовні „колективне керівництво", то Маленков і Молотов займають у ньому місце в зовсім сірому куті. Булґанін при Хрущові є радше підставною фіґурою, що своєю присутністю має створювати ілюзію „колеґіяльности". Щодо решти сталінських наступників, то ролі їхні вже визначились в конкретних функціях, без зовнішньої претензії на диктаторство. А до заяви Хрущова про те, що „Президія ЦК функціонує реґулярно, як колективна організація" і що „керівники партії докладають усіх зусиль, щоб поновити ленінський принцип колективного керівництва" — серйозного значення прив'язувати не можна.

За останні три роки „стиль роботи" Хрущова виявився з достатньою виразністю. Не при одній нагоді можна було запізнатися з цим „стилем", в якому не останнє місце займають елементи авантюризму, безоглядного риску і „нахрапу". Хрущов — „ідеальний тип" сталінського комуніста-большевика, який сьогодні стоїть на найвищому щаблі партійної драбини. Досвід кривавої боротьби Сталіна за владу, що його Хрущов мусить добре знати, і ще свіжі в пам'яті партійної верхівки сталінські шруби, якими він цю верхівку прикручував — не дозволяють Хрущову висунутися вперед, як одноособовий наслідник Сталіна. „Колективне керівництво", очевидно, малощо зв'язує Хрущова в його діяльності, і не виключено, що цю нову форму фіктивної колеґіяльности, як диктаторський параван, він затримає на довший час.

20-й З'їзд, який ще триває, оформлює новий етап існування м о с к о в сь ко-большевицького режиму, як етап хрущовщини.

В. С-ко

Іван Бедрин

ДІРИ В НАШІЙ ПРОПАҐАНДІ

Українське г р о м а дянство раз-у-раз буває прикро вражене, коли при будь-якій нагоді американські офіційні чинники чи американська преса, пишучи про уярмлені Совєтами народи й держави, вичислюють тільки середньо-европейських „сателітів" і три, балтійські держави, а промовчують Україну. Це повторяється так часто, що наче ввійшло в систему американського відношення до визвольної політики на терені Европи. Очевидно, що це дратує, хвилює і сердить українців, так само, як напевно всіх тих, кого Москва підбила своєю збройною силою і проти їхньої волі включила в склад своєї імперії. Факти „промовчування" і „недобачання" нас доводять песимістів до сумних висновків щодо актуальної американської закордонної політики. Проте, ці висновки далеко передчасні і, мабуть, вже тепер помилкові. Поперше, високі урядовці в державному департаменті, які відають східньо-европейськими справами, дуже добре поінформовані, що таке Україна, як вона опинилася в Совєтському Союзі і яке її теперішнє справжнє політичне обличчя, себто, які є тепер настрої й бажання найширших мас українського народу. Подруге, треба завжди відрізняти політику від тактики, і тому сьогоднішнє говорення тільки про „сателітів" та Прибалтику зовсім не виключає, що завтра буде мова також про Україну й Кавказ. І, потретє, офіційна політика та преса всіх країн завжди присвячують увагу передусім тим міжнародним проблемам, які вже відомі найширшому загалові і яких через це не треба щойно пояснювати власним громадянам.

Тому, маючи на увазі власне наведений в останній точці момент, треба менше оскаржувати американські чинники, а більше уваги присвячувати відповіді на клопітливий запит: чому американський (англійський, французький, німецький) світ усе ще не здає собі вповні справи з того і часто виявляє легковажність до того факту, що Україна існувала вже після вибуху революції в Росії, як самостійна держава, і впала жертвою збройної совєтської аґресії? Відповідь на цю тему вкаже на болючі прогалини, які все ще є в нашій інформаційно-освідомчій роботі на чужомовному терені. Недавно на сторінках „Свободи" надруковано знамениту статтю одного з ветеранів і піонерів української і н ф о р м а ційної служби в Америці, редактора Володимира Лотоцького, про маловартність, а то й повну безвартність тієї пропаґандивної літератури, якої ніхто не читає, чи — скажім — мало хто читає. У протиставленні до таких періодичних чи неперіодичних видань, що носять на собі завжди підозрілу для американського політика й журналіста печатку пропаґанди одної національної групи в ЗДА, названий український громадянин вказав на книжки, які є джерелом знання для всіх тих, що цікавляться проблемою, і які є тривкою та цінною власністю всіх бібліотек. Ясно, що чим вичерпніша історично-політична студія, чим монументальніший твір інформаційного характеру, тим більша і тривкіша його вартість. Українознавчу бібліотеку в англійській мові, що її почав з таким великим успіхом видавати УНСоюз, треба доповнювати щораз новими творами, а англомовна Енциклопедія Українознавства, яку викінчується до друку, буде черговим, і напевно неостаннім об'ємистим томом у тій бібліотеці. Проте такі великі книжки не мають масового поширення і не можна вимагати від державних діячів і політиків, які знаходяться у стані безперервної війни з своїм часом і перевтомою, щоб вони читали всі такі книжки. Тому такі фундаментальні твори мусять бути доповнювані іншим родом видань. Невелика розміром, але строго ділова інформаційна книжечка з датами, фактами, мапами й цифрами, без летючкових пропаґандивно-патріотичних напушених фраз — така книжечка знаходить в цілому світі вдячних читачів серед найбільш впливових політичних і журналістичних кіл.

Конкретно: по нинішній день немає в чужомовній літературі про Україну малої, але ясної і прозорої книжечки про першу війну з большевиками — про українсько-російську війну в рр. 1918-21 — написану на тлі історично-політичних подій, що сталися від 1-го по 4-ий Універсал. Підкреслюємо: революційно-політичні події тих років повинні бути тільки тлом для зрозуміння того, як прийшло до українсько-большевицької війни, як то московські большевики визнали Українську Нар. Республіку і як вони самі те визнання зламали; як вони вже у 1918 році в Україні, підривною роботою своєї аґентури та покликанням до життя в Харкові „робітничо-селянського уряду", підтриманого швидко потім походом проти України військ, сформованих на території Московщини, започаткували ту саму стратегію підбоїв, що її потім стосували і тепер стосують щодо всіх уярмлених країн в Европі, Китаї, Кореї і В'єтнамі. Фактично тільки нечисленні одиниці в англомовному політичному світі знають, що новітня українська держава мала свою армію, своїх генералів, головний штаб, що велися воєнні операції, керовані старшинами з найвищою військовою освітою, що новітня Українська держава, відновлена у вогні революції, впала щойно після трирічної впертої і кривавої війни. Найкоротшими штрихами можна б тільки нав'язати до нинішньої ситуації в Україні, згадавши про соромні дати 18 березня 1921 (Ризький договір) і 15 березня 1923 (признання Галичини Польщі).

Ця справа виринула на останньому Делеґатському З'їзді Об'єднання б. Вояків-Українців у Филаделфії. Обговорюючи питання видавничої діяльности цієї нашої комбатантської централі в ЗДА, підкреслено в дискусії, що є вже чимало дуже добрих і авторитетних книжок в українській мові про визвольні змагання України в рр. 1917-1921: вийшла в Канаді у виданні Тиктора „Історія українського війська", вийшла книжка ген. Удовиченка „Україна в боротьбі за державність", а її видавець Микитюк приступив до видання „Історії УГА", в Німеччині видано Альбом УСС, а на руках у людей є й „Зимовий Похід" О. Доценка, що його варто було б і можна б перевидати невеликим коштом, у друку знаходиться у В-ві „Червона Калина" велика праця д-ра С. Ріпецького про УСС-ів. Очевидно, є в нас добрі автори, які можуть дати з цієї матерії добрі книжки на цю саму тему. Але чи не треба б в першу чергу видати таку річ в англійській мові? Чи не треба б в першу чергу видати з англійським текстом „Мапи російського завойовництва", на якій різними барвами наявно показано було б, як з маленького Московського князівства розросталась ненаситна потвора, що сягає нині від Балтики до Тихого океану і що в першу чергу завжди накидалась на державну Україну?! Чи не краще було б присвятити на видання і доцільне поширення таких і подібних видань ті фонди, які знаходяться на задруковування паперу, що про нього говорив п. В. Лотоцький?

ПОЛІТИЧНИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Лондон. — Минуло 50 років від часу, коли до парляменту вступила значна кількість (39) послів Партії Праці. Ця партія мала ще й перед 1906 роком поодиноких своїх послів у парляменті, але між великими тодішніми партіями — консервативною і ліберальною — вони не могли себе нічим виявити. Поява кількох десятків послів третьої партії в парляменті 1906 р. була знаком, що в політичному житті країни зайшли великі зміни.

1906 р. Партія Праці ще не мала соціялістичної програми (виразно соціялістичною Партія Праці стала тільки 1918 року). Вона спиралася головно на діячів робітничих спілок. Це дало для Партії Праці величезну вигоду в пропаґанді та в організації: — „Ви за людей праці, чи проти?" І це дало незабаром Партії Праці такий розмах, що після першої світової війни історична Ліберальна Партія була розтерта між „лейборизмом" і консерватизмом.

За цих 50 років Англія пережила безкровну соціяльну революцію, через господарські та суспільні реформи. Після другої світової війни радикально змінилася попередня політика Британії в колоніях. Народи Індії, Бірми, Цейльону стали незалежні за згодою уряду Партії Праці. Цей процес ліквідації імперії, як примусово створеної державної системи і перетворення її на Спілку Народів на основах добровільности ще не закінчений. Але нема сумніву, що поворот до старого режиму вже неможливий.

Критики теперішнього консервативного уряду закидають йому помилки в політиці на острові Кипрі. Кипріоти хочуть об'єднання з Грецією. Греція — давня союзниця Англії. Якщо Англія забрала своє військо з Єгипту, то Греція цього не вимагала б, Кипр і надалі був би військовою базою для Британії. Однак, до згоди не дійшло, і на Кипрі запанували хаотичні відносини.

Одночасно л о н д о н с ький уряд наділив Маляйську провінцію правами незалежної держави. Населення Маляйського півострова тішиться цим, але для Кипру і греків це тільки приклад „непослідовности" теперішнього уряду Англії.

В Кенії фанатично-поганський рух Мав-Мав зазнав тяжких поразок. Ясна річ, після цього мусять прийти реформи в цій країні, щоб підготувати населення цієї колонії до майбутньої автономії і пізніше до незалежности. Про напрям загальної політики Англії в її колоніях свідчить подорож королеви Єлисавети в Ніґерію та інші західньо-африканські володіння, де до цивілізованого життя приходять тубільці.

Поряд з рухами за відокремлення від Британської Імперії, як це бачимо на Кипрі, бачимо протилежний приклад острова Мальти, в Середземному морі. Уряд і парлямент Мальти виявили бажання, щоб Мальта була визнана інтеґральною частиною Об'єднаного Королівства і мала своїх послів у лондонському парляменті.

Північна Ірляндія (Олстер) не хоче об'єднуватися з Ірляндською республікою, щоб не втратити свого вищого господарського рівня, а сотки тисяч ірляндців покидають свою республіку, шукаючи праці в Англії.

В той час, коли Мальта збирається вибирати своїх трьох послів до лондонського парляменту, у Велзі активізується група, що веде пропаґанду за створення окремого парляменту для цієї провінції.

Іван Смолій

ЗРАДА

(Оповідання)

(16)

— Ох Боже! — закрила Люба обличчя руками. — Випустіть мене, прошу! Я піду сама... Я мушу.

— Мусиш? — спитав Єґоров. — Навіщо так тривожити серце? Хіба тобі не все одно? Я вже наведу там лад, уже Павло Іванович догулявся. Не буде він більше обманювати довірливих та змовлятися. Забудь його, забудь усе. Починаймо, Люба, наше життя!

— Випустіть мене!

— Наївне твоє прохання. Ти думаєш, я випущу тебе по цьому всьому оттак? Мила моя!

Він підходив до неї, а вона відступала, і з жахом тулилася до холодної стіни.

— Не далеко тобі втікати, — мовив Єґоров. — Вузький світ. Тут я володар. Тисячі людей у моїй владі... А я покорився б тобі. Я служив би тобі... Ти доводиш мене до безтями. Ніхто не опирався мені досі. Я дивуюся, що так довго жду і благаю тебе. Я зломлю твій опір. Ти будеш моєю або нічиєю.

— Ви вб'єте мене?

— Я готов і на це.

— Тоді вбивайте зараз. Я не покорюся вам.

— Не покоришся?

— Ніколи!

— Ніколи? — Єґоров спробував обняти Любу.

— Ні! — від її рішучого поштовху він зупинився в своїх намаганнях.

— Я ненавиджу вас! — прошепотіла Люба. — Випустіть мене!

Єґоров налив повну склянку води, вихилив одним духом, потім другу. — Випустити тебе! — сказав повільно, прижмуривши очі. — Така ти. Таке твоє єдине бажання. Хочеш наситити свою заздрість і більш нічого. Добре, насичуй її, мстися до кінця. Мстися жорстоко. Я з приємністю буду придивлятися. Тобі не треба трудитися в далеку дорогу, щоб побачити щасливу пару. Я, як чародій. Читала казки? Тільки плесну в долоні, але модерніше — натисну кнопку, і вони з'являться перед тобою. Кого ж тобі спершу, чоловіка чи Валю Симоновну? Чи обоє разом? Не віриш? А я ж казав, я всемогучий!

У дверях справді виринув мундир дижурного.

— Ввести Павла Юрівського!

— Єсть!

Люба слідкувала безтямними очима за всім і леденіла.

Юрівський надходив, як тінь, блідий і усміхнений.

— Люба! — його оклик завмер на вид незрозумілої й дивної поведінки жінки. Люба відвернулася від нього і мовчала.

— Така то ваша зустріч, — промовив по хвилині Єґоров. — Ваша жінка, Павле Івановичу, забажала побачити вас негайно, щоб сказати вам в очі всю правду. Саме розмовляла зі мною і розказала про дуже інтересні речі. Про те, що у вас був перед утечею за кордон учитель з Потока і ще друга незнайома людина. Не хвилюйтеся і не обурюйтеся на Любов Павлівну. Я запевняю вас, що я не вжив жадних засобів насильства, щоб добути ці відомості. Вона розказала мені про все добровільно.

— Неймовірно! — Юрівський закрив обличчя руками.

— Пождіть, — продовжував Єґоров. — Далі вона посвідчила, що тоді, саме тоді ви зловили під вашою квартирою міліціонера Курбака. Що далі з ним сталося — добре вам відомо!

— Люба! Невжеж це правда? — запитав Юрівський. — Невжеж ти вдіяла таке?

Юрівський замовк безрадно. Тепер Люба глянула на нього прямо, але в її погляді не було нічого, крім ненависти й ворожости, аж Юрівський здригнувся.

— А ти що вдіяв? — запитала вона. — Лишився ради тієї повії! Живете тепер разом там...

— Що ти говориш? — запитав Юрівський.

— Мене усунули ви підступно і створили собі райочок!

— Ради Бога, Любо, що ти говориш!? Я ж у тюрмі. Глянь на мене. Пів години по тому, як викрали тебе, арештували й мене.

Єґоров сміявся тихо, тріюмфуюче, любуючись безумними поглядами розлученої пари. Люба зложила руки як до молитви і говорила ніби до себе.

— А він же телефонував щойно при мені до вас у школу. Розмовляв з Валею, як там живете...

— Валя не в школі, а теж тут. Тебе жорстоко обманули. Вона пів години тому була в цій кімнаті і свідчила проти мене. Через цю інтриґантку я не міг опанувати себе, коли побачив, що тебе забрали підступом і вона причасна у всьому. Я ударив її. Мене арештували за намагане вбивство.

— Ви праві, Павле Івановичу! — сказав Єґоров. — За вами кілька статтей. Намагане вбивство Валі Симоновни. Зв'язки з диверсантами й шпигунами. І участь у вбивстві міліціонера Курбака. Свідок перед вами.

— Боже! — руки Люби, заломані у німій розпуці, тремтіли судорожно. — До чого довів він мене! Як опутали вони мене! Я зрадила! Диявол!

Нараз її руки блискавично розімкнулися, вона схилилася до столу, де лежала зброя Єґорова, простягнула руку. Єґоров певно і неквапливо присунув нагана до себе.

— Аж така ти! — похитав він головою у щирому здивуванні: — Закортіло стрельнути? Запізно, Любов Павлівна. Але тепер, крім статті за зневагу влади, намагане вбивство і за вами. Чи може ви себе викінчити хотіли? Тоді навіщо? Ви ж з'єднані тепер з своїм чоловіком... щоб стати перед судом.

Його крива посмішка щезла. Він спохмурнів, дивлячись, як підходить Люба до чоловіка, несміливо, в німій розпуці.

— Павле, прости! — промовила вона і припала до його грудей.

Руки Юрівського обняли її ніжно, втихомирливо, стримуючи судорожний плач, що стряс її тілом.

— Ти не винна, — шепотів він, — ти не винна. Винні вони. Не розпачай. Наше життя ще не вривається.

У дверях виринув дижурний.

— Г р о м а д янина Павла Юрівського і його жінку відвезти негайно в обласну тюрму!

Голос Єґорова звучав погрозливо, наче вже западав важкий, безжальний присуд. Але Юрівський ступив крок до дверей спокійно, наче з якоюсь радістю. Йому вчувалися слова таємної розмови з нежданим другом. Треба бути приготованим на все. Треба знайти у цій жорстокій дійсності нове розуміння життя.

Люба пішла з ним, і він знав, що вже ніщо не ділить їх, що підуть вони по цій важкій пробі певніше назустріч невідомій долі.

(Кінець)

ІНВЕСТИЦІЇ ТА КЛЮБИ ІНВЕСТОРІВ

(Ініціятивні сходини в Т-ві Українських Інженерів)

Минулого року, за ініціятивою Відділу Товариства Укр. Інженерів у Дітройті, сформувався там перший український Інвестиційний Клюб ім. Братів Сикиренків, який поставив собі за ціль — крім матеріяльної користи — дати своїм членам практичне знання про біржу та про техніку здорової інвестиції. Той клюб (їх до речі вже є два) вибрав окрему Делеґатуру, яка має занятись допомогою в організуванні клюбів по інших осередках. В майбутньому ці клюби тісно співпрацювали б та могли б виступити зорганізовано як більша фінансова група.

Першим етапом на тому шляху є ініцятива до організації таких клюбів на терені метрополії Ню Йорку. Управа ТУІА, використовуючи вже готові матеріяли, — започаткувала підготовчу акцію в тому напрямі на ширших сходинах членів і гостей товариства, що відбулись в суботу, 11 лютого, в новій домівці при 2 Іст 79 вул.

Програму вечора започаткувала доповідь п. М. Мельничука на тему: „Біржа, інвестиції і спекуляція". Реферат фахово та в дуже ясній формі вияснив фундаментальні принципи біржі та весь її процес діяння. П. Мельничук задержався докладніше над описом різних родів акцій (шерів) та над окремими видами біржевих трансакцій.

Дальше в програмі сходин були інформації про інвестиційні клюби, що їх подали п. С. Тимяк та п. І. Гордіюк. Статутовою ціллю таких клюбів є:

1) Вивчати принципи й техніку інвестицій, згідно з теорісю зростаючого інвестування.

2) Давати змогу членам практично інвестувати і тим самим матеріяльно збагачуватись.

Засобом до цього має бути принцип спільного, постійного інвестування, без уваги на хвилеві вагання на біржі. Досвід інших клюбів показав, що найкращі висліди осягається при реінвестиції дивіденд (зокрема в початковому періоді), та через закуп акцій різних підприємств, що є в стані розвитку.

Більшість клюбів устійнила висоту місячного інвестування на $10 на кожнього члена. На регулярних сходинах клюбу (щонайменше раз у місяць) члени спільно рішають, які цінні папери даного місяця купити й чому. Звичайно хтось із членів приготовляє коротку доповідь із інформаціями про теперішній фінансовий стан та про вигляди на майбутнє того підприємства, що його акції клюб думає купити. Прелеґенти на кожні сходини зміняються і тим самим всі члени мають можливість активно збагачувати своє знання про інвестиції.

Згідно із спільним рішенням — скарбник клюбу закуповує акції в брокера. Скарбник теж приготовляє раз у місяць балянс подаючи кожночасно вартість усіх закуплених акцій з виказом евентуального зиску чи втрати.

По закінченні інформативної частини почалась жива дискусія. Зокрема цінні та підбадьоруючі були вияснення п. Н. Данильченка, відомого українського інвестора і підприємця. П. Н. Данильченко, маючи за собою майже 40-літній інвестиційний досвід, гаряче попирав ідею негайного створення клюбів. Цю справу він порушував уже давніше (між іншим теж на сторінках „Свободи") та ще перед 20 роками пропонував створення таких клюбів.

Присутні, по заслуханні тих інформацій, одноголосно рішили створити такий клюб. Дату основуючих сходин устійнено на суботу 25 лютого, в год. 6-ій вечора в домівці ТУІА (при 2 Іст — 79 Ст.) при співучасті членів Т-ва і гостей.

Можна сміло твердити, що сходини із 11 лютого були успішні та приготовили основи на заложення таких клюбів. Праця тих клюбів може стати початком нових зацікавлень та корисних студій для групи охочих, що бажали б пізнати одну із основ добробуту Америки.

С. Т.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

Дискусія над „Московським Сфінксом"

У традиційну п'ятницю Українського Літературно-мистецького Клюбу дня 20 січня ц. р. відбувся дискусійний вечір над книжкою „Московський Сфінкс" Василя Косаренко-Косаревича з короткою вступною доповіддю автора. Особа і праця колишнього українського дипломата, відомого публіциста і дослідника в ділянках історичної, культурної і політичної філософії (він сам себе вважає приватним науковцем і не вживає ніяких титулів) — привабила численну публіку з усіх прошарків нюйоркського українства. Звичайно буває це Косаренко - Косаревич, який на чужих доповідях перший голоситься до слова в дискусії, бо має завжди щось до теми завважити або доповнити. Тим разом він сам був доповідачем і тому здавалось, що немає кому виручити його в започаткуванні дискусії. Але коли нарешті п. Івасишин проломив лід мовчанки деякими запитами щодо історичних схем, розвинулась дуже цікава і повчальна дискусія аж до 11-ої години. Виявилась у ній велика вартість популяризації науково історичного знання щодо власного українського і сусіднього московського народів таких дискусійних вечорів, на яких фахівці та ляїки мають змогу обмінюватися своїми думками, поглядами, бажаннями і постулятами.

Прелеґент розказав про мотиви, що спонукали його зайнятися згаданими студіями і написати цей твір. Згадав він теж про брак будь-якої допомоги з українського боку і чужинного і про силу перешкод на дорозі від манускрипту до книжки німецькою мовою. Вказав він, щоправда, і на деякі індивідуальні винятки з українського і чужинного боку, які тільки потверджують це правило.

Проф. Король видвигнув велику вартість самого тільки багатющого джерельного матеріялу, що ним підмурований текст „Московського Сфінкса", що його з однаковим зацікавленням читатиме і фаховий науковець і ляїк. Проф. Домбровський вказав на головну заслугу автора, що її добачує він у наполегливому продовбуванні діри в мурі історичних фальшивок і блахманної термінології, що ними московська і німецька історіографії закрили правду щодо сходу Европи і його народів, і замінили її росіяно-мітичними лжевченнями, що їх весь світ сприймає як догми в баченні сходу, опанованого москалями. У проф. Приймової, лектура цієї книжки викликувала захоплення багатством знання. Пан Шпитко дав до відома, що його спонукало дати допомогу для уможливлення видання книжки. Останній дискутант, п. Гр. Яремчук, виступив із найпрактичнішими пропозиціями: Всі читачі „Московського Сфінкса" є згідні щодо його вартости для всіх тих, хто не хоче стати або залишитися російським або совєтським. Усі вони вважають конечно потрібним видати її теж мовами вагнлійською й українською. Якби тільки 2,000 українців розкупили німецьке видання по $3 і зложили по 5 дол. на книжки англійською і українською мовами, то ми би їх мали і могли заповнити 8.000 американських і всі свої бібліотеки, хоч би тільки по одному примірникові. Зайво підчеркувати пропоґандивно-інформаційну силу такого чину.

Під час дискусійних реплік прелеґент виголосив властиво ще одну доповідь, додатково до початкової.

Присутні висловили побажання повторити чи продовжити цей вечір, коли вже більше слухачів прочитає цю працю п. Косаренка і зможуть взяти участь в дискусії над її змістом.

С. Л.

● **Конґресова Комісія** Збройних Сил довідалася, що десять директорів однієї фабрики бойових літаків дістали минулого року „бонусів" на 399,000 долярів, і крім того, нормальної платні 594,250 долярів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Жіноча маніфестація.

До українських сердець на еміґрації дійшла недавно жахлива й прямо неймовірна в 20 столітті вістка про це один нелюдський, несамовитий морд безборонних українських жінок, які згинули з приказу московського ката в одному з багатьох таборів каторги на Сибіру. Ця подія є чимсь так несамовитим, що переходить навіть уяву пересічної людини. Вона об'єднала у співчутті до невинних жертв і гніві до безбожного червоного ката усіх нас українців на еміґрації. В усіх нас виринула однодушна думка піднести великий, грімкий протест перед цілим культурним світом, щоб згадати про тих нещасних 500 жінок-героїнь, що в обороні прав своїх ближніх віддали своє життя в нерівній боротьбі, та щоб стати також в обороні тих, що й тепер находяться по тих таборах невільничої праці.

Об'єднання Українських Жіночих Організацій на своїх нарадах, відбутих в Ню Йорку, рішило відзначити цю подію окремим днем, жіночою маніфестацією, яку рішено відбути дня 26 лютого 1956 р. в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку. До співпраці запрошено всі українські жіночі організації та поодинокі громадянки з усіх частин українських земель.

Цей наш п р о т е с т - маніфестація відбувається в місяці лютім, якраз в часі, коли 32 роки тому згинула велика українська жінка - героїня Ольга Бесараб мученичою смертю в польській тюрмі за те, що обстоювала права свого народу.

Щоб ознайомити американську публічну опінію з тим новим страшним злочином Москви, з нагоди жіночої маніфестації будуть вислані резолюції та обширні інформації про згаданий злочин та взагалі про боротьбу українського народу за незалежність, до американської преси та до визначних політичних і громадських чинників Америки. Наша еміґрація відбула в останніх роках цілий ряд всякого роду маніфестацій і здавалося б, що нічого вже не може розворушити більше наших сердець, так вони добре обзнайомлені з большевицькими масовими злочинами. Але ця жахлива масакра безборонних українських жінок, про яку вільний світ так пізно довідується, потрясає до глибини кожну думаючу людину. Годі допускати до дальших мордів безборонних людей, слід робити бодай те, що в даному положенні можемо робити, бодай голосно протестувати проти злочину, щоб пізніші покоління не закинули нам байдужности й рівнодушности супроти наших нещасних братів у кайданах.

З і б р а н і м а т е р і я л и про смерть 500 українських жінок, змасакрованих большевицькими танками, та про інші звірства большевиків по концтаборах і терпіння та знущання над українськими жінками по цілому Совєтському Союзі будуть опубліковані окремою брошурою, яка може служити як матеріял також для інших громад по цілій Америці.

При обговорюваннях та підготові маніфестації виникла самозрозуміла думка і пропозиція, щоб маніфестацію перевести з Богом, і тому вирішено, що напередодні маніфестації, в суботу 25-го лютого, українські жінки масово приступлять до св. Сповіди, а в неділю, в день маніфестації, до спільного св. Причастя у своїх церквах.

Нашою м а с о в о ю участю в церковних відправах та в самій маніфестації віддаймо пошану українській жінці - героїні в її безупинному змаганні за волю України!

Стефанія Галичин.

Клівленд, Огайо

ЧИ ПОВОРОТ КЛІВЛЕНДУ?

Метрополія стейту Огайо могла часом послужити клясичним прикладом „сліпого кута", в який неминуче попадають громади, що не вміють (чи не хочуть) розрізняти між громадським і політичним (читай: політиканським!). З тисячами й тисячами нової еміґрації, з десятками тисяч (чи й більше) старої — влітку мин. року великий Клівленд не мав хору, не було драматичного гуртка, дитячого садка. Зацікавлення громадянства імпрезами впало до дна депресії — обрахована на п'ятсот місць заля Народного Дому тільки пів — ба! — „чверть заповнялася". На вічу „Рідної Школи" були цілі... три десятки людей...

Цього всього, очевидно, не було ні в якому газетному (чи іншому) звіті. Назовні виглядало ніби все впорядку. Створення „Самопомочі" говорило б навіть за факт, мовляв, ростемо (деякі новопосталі організації, як Товариство Інженерів, направду проявляє жваву діяльність). Не надто „рухаються" молодечі організації: тільки сумівці здобулися на „гусарську" штуку — купили великий дім Української Щадниці, а „львов'яни" своїм ростом і чисто-спортовими успіхами здобули свій абсолютний дотеперішній рекорд.

Але... все це — алегорично кажучи — окремі човники, спущені на море навколо корабля, якого мотор (люди, що тягнуть працю) і зруб корабля (люди, що творять громаду) майже не працювали. Що з того, що в УЗО (Українських Злучених Організаціях) міста заресстровані 40 організацій — як людей до праці нема?.. Що з усього, як люди „не йдуть і не дають"?..

В п'ятницю, 20 січня, в Народному Домі відбулися сходини представників організацій і запрошених приватних осіб, що їх — від імени УЗО — скликав кооптований для пожвавлення праці централі інж. М. Тарасюк.

Самі сходини були чи не фіналом дотеперішнього сумного стану. Цілу годину (після назначеного початку сходин) треба було ждати, щоб із запрошених ста громадян прийшло двадцять сім.

Безпосередньою ціллю сходин була проблема колектування Національного Датку, але хід дискусії виявив, що люди спонтанно брали справу ширше, основніше. А відомий на клівлендському терені п. Іван Попович, показав приявним інший Клівленд; той, що жертвенністю стояв на першому місці в Америці; той, що фундував Український Культурний Город; той, що впродовж одного віча склав чотири тисячі долярів на допомогу воюючій Карпатській Україні.

**

На третій день після сходин, в тій же залі Народного Дому, відбулося свято 22 січня.

Не знаємо, чи відповідна підготова місцевих радіоавдицій, чи голод на імпрези після довшої посухи, чи ще щось інше спричинило, що народ прийшов — „велика" заля Нар. Дому знову виявилася замалою. Спонтанні овації для новозорганізованого хору, під дириґентурою п. Ореста Садовського, радше свідчать за те, що тут справа з загальним „кам-беком" — поворотом до нормального життя великої клівлендської громади. За цим промовляв би й успіх рідношкільної „Ялинки", з оваційно прийнятим монтажем сценок, що їх вивела п. О. Дуб.

Якщо це дійсний „кам бек" Клівленду, тоді звертаємося до всіх акторських сил нашої громади, щоб якнайшвидше зорганізували — всеодно, на якій базі — сценічне мистецтво. Не показати молоді бодай 3-4 рази в рік живої України, на сцені, не кажучи бодай одної дзеркало-ревії (для перевірки, як виглядаємо) — це значить, деґрадувати велику громаду до рівня хутора. Так само серйозно повинна громада поставитися до дитячого садка. Вся честь і шана Союзові Українок і зате, що є, але... три години садка в тиждень — це замало.

А Національний Даток? — Якщо наша громада направду прокинулася зо сну, то ми віримо, що цим повинні сушити собі голову більше платники, ніж збирачі. Вони — платники подбають за те, щоб самим гроші вислати до централі УЗО, в Клівленді. Цього вимагає громадська честь, і теж пошана для такого дорогого в цій країні часу збірщиків!

оПо

Трентон, Н. Дж.

ХРОНІКА НАШОГО ЖИТТЯ

Філія УКК. — Як це було заплановано, Ширші Сходини представників поодиноких організацій, діючих на терені Трентону, Н. Дж., відбулися в п'ятницю, дня 23 грудня м. р. На цих сходинах намічено розподіл функцій та взято до уваги поодинокі внески дотично майбутнього складу Філії УКК. Реченця Загальних Зборів Філії покищо не устійнено. Справа застрягла на підборі відповідних людей до майбутнього „коаліційного" складу Управи Філії УКК, а зокрема відносно „безпартійного, аполітичного і всіма любленого", та що найважливіше „енерґійного" й охочого до праці голови. Тому, що охочих до праці людей щораз то менше, справа наладнання діяльности й унормування взаємин поміж поодинокими організаціями під одним омофором справно діючої Філії УКК посувається дуже пиняво вперед. Є одначе надія, що всі труднощі будуть поборені і Загальні Збори Філії УКК відбудуться вже в найближчому часі.

Святий Миколай — завітав до нашого міста і роздав дарунки чемним дітям та декому із старших мешканців в суботу, дня 17 грудня м. р. На привітання Святого Отця Миколая, молодь згуртована в „Пласті" — місцевій групі та в осередку „СУМА" ім. полк. Е. Коновальця, відограда сценку пера пл. сен. Василя Вергана. Це під кожним оглядом вдала й у своїх наслідках конструктивна імпреза, принесла багато втіхи й радости не лише дітям, але також їхнім батькам, а дітям - залишенцям, членам обох організацій в Европі перепала також деяка матеріяльна користь із добровільних датків - доходу з цієї імпрези, що розділено поміж „Пласт" і „Сума" — організаторів цього свята.

„Рашен Крісмес". — Українці, мешканці Трентону, зокрема православного віровизнання, були чимало здивовані, коли в місцевій американській щоденній газеті „Т р е н т о н І в н і н ґ Т а й м с" з датою 5 січня ц. р. найшли нотатку, яка під назвою „Рашен Крісмес" інформувала читачів цього поширеного на тутешньому терені щоденника, що дві українські місцеві православні церкви Св. Тройці і Св. Юрія Переможця святкували Різдво Христове разом з москалями, зорганізованими тут у двох російських православних церквах. Обі названі церкви були редакцією цієї газети названі „російськими". На інтервенцію настоятелів обох українських церков в згаданій редакції, була дана відповідь, що з огляду на брак точних інформацій зі сторони українських православних громад, редакція використала подані їй заряня інформації настоятеля російської церкви Св. Володимира. Показується отже на цьому прикладі, як ми мало присвячуємо уваги точній та ефектовній інформації американської преси про нас самих. Після невчасу ми вміємо тільки нарікати на „воріженьків", самі не дбаючи про справи, які нас дотичать. А шкоди із таких інформацій, як самі знаємо, дуже багато, й їх не легко можна опісля направити!

Різдво Христове святковано в нашому місті по новому й у більшості по старому стилі. З „Колядою" ходили пластуни й пластунки на о р г а н і з а ц і ю „П л а с т", сумівці на свою організацію „СУМА", а дехто звертався з лістами на „Коляду" для ЗУАДК-у, в користь церков чи поодиноких організацій. Жалко, що на цьому відтинку немаємо унормованих відносин, як це було напр. в Краю, де вся „Коляда" йшла на „Рідну Школу" (тут повинна йти на УКК, чи на іншу визначену заздалегідь за взаємним порозумінням передову установу). На нашу скромну думку УКК повинен ці справи у черговому році впорядкувати, бо й жертвенність що-раз-то меншої кількости жертводавців на тому також у великій мірі важливому відтинку громадської діяльности з кожним роком падо вниз, замість, якби це п о в и н н о б у т и, підніматися вгору.

юко

Ютика, Н. Й.

АНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

У суботу, 10 грудня м. р. наш Відділ Союзу Українок Америки улаштував Андріївський вечір. Мету, з якою був улаштований цей вечір, в короткому вступному слові вияснила п. Ярослава Томич, культурно-освітній референт Відділу „Союзу Українок". „Ми хочемо зберегти наші звичаї, бо кожен з них вироблявся сторіччями і є відбитком нашої історії, життьового досвіду та укладу нашого народу. Ми одержали їх від своїх батьків та дідів і нашим обов'язком передати їх нашим дітям. Саме тому ми притягаємо до активної участи нашу молодь, яка вам тут і покаже наші звичаї, що пов'язані з святкуванням вечора під Андрія. Так ці звичаї стануть для молодих виконавців рідними і близькими, так вони стануть для них своїми, не позиченими!" На закінчення промови з-поза завіси залунала дівоча пісня: „Розвивайся ти дубочку". Дівчата жалуються на незадачливого козака, який „любив три дівчини та й не мав користи".

„Одна вийшла заміж влітку, а друга в м'ясниці..." і завіса поволі розсувається. Перед нами звичайна селянська світлиця на два вікна, які празниково прикрашені вишиваними рушниками. За столом, що вкритий скатертиною й освітлений звичайною селянською гасовою лямпою, примостились дівчата працювати: вишивають, прядуть, мотають вовну, а дехто миє посуд, готуючись до вечері. І ця дбайливість в оформленні сцени остаточно скорює присутніх гостей, розкриває їх души, бо вони бачать з яким захопленням і любов'ю ставляться виконавці до справи.

„А третяя, чорнявая, пішла у черниці!" — кінчають дівчата пісню і ще глибше поринають в роботу. Та ось вбігає ще одна дівчина і повідомляє, що „пиріжки вже посаджені до печі!" Це відриває дівчат від роботи і вони починають розгадувати загадки. Та тут чується голос хазяйки вечерниць, яка повідомляє, що „вечеря готова!" Дівчата ставлять на стіл миски, а хазяйка, що тепер входить до світлиці, перевертає миски і під кожну з них щось кладе. Всі сідають до столу, а хазяйка запрошує ту, що „сидить на покуті" подивиться, що є в неї під мискою. Розпочинається гадання дівчат про їхню майбутню долю. І треба дивуватись живучості наших звичаїв, бо майже всі способи гадання ми побачили: топили віск, бігали рахувати кілки на дворі в тину, перекладали черевики, аби знати, чий буде коло самого порога, гадали про ім'я судженого, нарешті розклали пиріжки і вийшов головний актор — собака Рябко. Він привітливо оббіг всю світлицю, побачив розкладені на підлозі пиріжки і почав їх пожадливо прибирати... Що сталося в залі від „натуральної" гри цього „актьора" треба було побачити, бо передати це словами неможливо! Але розвага розвагою, а діло ділом, тому дівчата з піснею знову сідають за працю.

„Рано вранці я вставала, мичку микала та пряла..." співають дівчата, а ми хочемо заслужено відмітити цей творчий дівочий колектив, що складається з панночок: Маріїнни Бурак, Оксани та Звенислави Лукашевич, Ганни Райкової, Марти та Ірени Рожанківських, Звенислави Чорної та пані Володимири Величко, що була за хазяйку на вечорницях.

„Стій же мамо, в іншу нічку, не одну спряду я мичку..." співають дівчата, а думка наша линє до тої людини, що навчила так гарно співати цей дівочий колектив. Скільки то праці вклала п. Олена Кокодинська, скільки своєї душі і почуття віддала цьому дівочому колективові, щоб він міг так гарно відтворити нашу чарівну пісню!

„...І поки те сонце зійде, не один починок вийде!" — співають дівчата, а завіса починає поволі сходитись і безжалісно закриває таку близьку, таку рідну нам сцену. Присутні тепло вітами виконавців і весь колектив ще раз з'явився на сцені. Стихли овації, і тут сталась несподіванка: розсунулась завіса і на сцену вибіг єдиний „актьор" інсценізації — Рябко! Він став коло рампи, привітливо махаючи хвостом, і радісно гавкнув. Це переключило присутніх на веселий лад і тому перерва, що була проголошена між інсценізацією і концертовим відділом пройшла дуже весело. Концертова частина розпочалася коломийкою:

„Андріївське свято нині скромно починаєм, бо одного лиш Андрія ми на показ маєм!" — починає коломийку п. Стефанія Чорна, а вся заля разом з дівочим колективом на сцені підхоплює приспів. Твориться одна дружня українська родина: тепло і радісно!

„Ми з Андрієм добре живем, його поважаєм і панові Андрієві многих літ бажаєм!" — продовжує коломийку п. Володимира Величко, а ми мусимо тут пояснити, що мова йде про всіми шанованого старосту нашого репрезентативного хору „Трембіта" п. Андрія Неговича. Але виконувачки коломийки згадали й „нову боску" нашого місцевого Відділу Союзу Українок п. Марію Когутякову, яка „Чайок варить, бухти пече та всього замало; щось нам треба ще зробити, щоб всіх об'єднало!" Так шуткуючи, весело ставить перед нами наше жіноцтво цілу програму нашого тутешнього життя! Кінчається коломийка і конферансьє доводить до відома присутніх, що „в Ню Йорку, другому за кількістю мешканців після Лондону місті в світі, живуть іміґранти 75 націй. Тут мешкає нині італійців більш ніж у Римі, ірляндців — більше, ніж у Дубліні, жидів більше, ніж у цілому Ізраїлі, муринів — більше, ніж у будь-якій французькій колонії у Африці і всі вони живуть поміж собою у більшій згоді, ніж наших три українські громади міста Ютика!" Дружній сміх був відповіддю на це повідомлення і саме це подає надію, що швидко ми й тут переможемо життя! Далі конферансьє повідомив присутніх про нову мудру думку Гриця Зозулі: *„Наша еміґрація тепер має лише дві партії: одна, що ходить на наші вистави і дає, і друга, що на вистави не ходить і не дає".* Вийшла п. Ярослава Томич і подякувала присутніх за гостину, виконавців за їхню працю, а п. Миколу Міхновського за допомогу в складанні та режисерські поради і під час роботи над постановкою інсценізації Андріївського вечора.

М. О.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 55

А. Гоцяк, Бронкс	$4	Н. Побігушка, Честер	1
К. Горішний, Бруклин	4	Б. Лісний, Фенікс	1
І. Ярипок, Нейсвіл	3	Д. Мацик, Кетл Фоллс	1
Л. Норило, Клівленд	3	М. Хорус, Понґстави	1
В. Заволович, Клівленд	3	М. Затчей,	1
А. Горбач, Шикаґо	2	І. Медвідь, Латроб	1
К. Бугван, Понґстави	2	М. Осадчук, Бруклин	1
Е. Василик, Тавнтон	2	Л. Ліщинський, Лорейн	1
Н. Кирилюк, Маратон	2	А. Жирук, Бруклин	1
Я. Лезняк, Фила.	2	В. Короташ, Ансонія	1
А. Федунечко, Понґстави	2	П. Вітковський, Амстердам	1
Ф. Никифорчак, Шикаґо	2	В. Кичун, Лорейн	1
Я. Пригода, Рачестер	2	М. Федорів, Бруклин	1
О. Бандас, Вілимантик	2	М. Макар, Карнеґі	1
І. Палієвич, Блумфілд	2	В. Іванонько, Джансон Сіті	1
А. Грод, Шикаґо	2	Н. Бобик, Магоной Плейн	1
М. Сарабин, Доваґіяк	2	В. Левік, Гейзел Парк	1
В. Коваль, Дітройт	2	П. Мазак, Амстердам	1
П. Бакум, Боффало,	2	І. А. Деркач, Шикаґо	1
І. Корбецький, Пітсбурґ	2	Т. Герчаковський, Ансонія	1
О. Лесняк, Коговс	2	А. Пехович, Йонкерс	1
С. Старух, Мілвіл	2	П. Язлюк, Ансонія	1
С. Попіна, Балтімор	2	Е. Вербицький, Шикаґо	1
С. Фенюк, Дітройт	2	В. Максимик, Олбані	1
В. Федорів, Торонто	2	Н. Грицишин, Ню Брансвік	1
О. Конфрачук, Пасейк	2	Е. Мунчук, Фила.	1
П. Гулда, Вільямстави	1	С. Дацишин, Асторія	1
Т. Пасічник, Вунсакет	1	П. Кацишин, Провіденс	1
М. Левіцький, Шикаґо	1	А. Стасюк	1
І. Дзерин, Ембрідж	1	В. Коничок, Понґстави	1
П. Ваверчак, Монессен	1	В. Докля, Лінден	1
Ф. Липецький, Дітройт	1	В. Дзюблик, Вілмінґтон	1
А. Гиса, Вічгурст	1	Л. Коник, Потакет	1
А. Попов, Шерон	1	В. Дмитрюк, Фила.	1
П. Бойчук, Ню Гейвен	1	Т. Бузенко, Ню Гейвен	1
С. Сакман, Крещент	1	Г. Тимчій, Бріджтон	1
В. Дичко, Гляшінґ	1	Д. Спрак, Бріджтон	1
П. Аркотин, Вільямстави	1		
Н. Вукасевич, Вудлави	1		

Разом $100.00

ЗАХІДНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ В УКРАЇНІ

В своїй промові на сесії Верховного Совету СССР в Москві 28 грудня мин. року цікаві дані про західні делеґації в Україні подав бувший український поет, а тепер голова Верховного Совєту УССР Павло Тичина. Отож виходить, що перед тим, як Хрущов почав усміхатися, в 1949 році, Україну відвідало всього лише 12 делеґацій наукових, культурних та громадських організацій. „В 1955 році, — каже Тичина, — ми прийняли в себе на Україні аж 255 делеґацій. По лінії парляментів у нас почалися зв'язки з чужоземними делеґаціями тільки в 1954 році, а особливо пожвавішали вони в 1955 році, коли то на Україні побувало 10 західньоевропейських і одна індійська парляментські делеґації загальною чисельністю 127 осіб (англійська, фінська, індійська, шведська, сирійська, югославська, японська, польська та ін.). *Які ж питання цікавили членів чужинецьких парляментських делеґацій під час перебування на Україні?* — запитує сам себе Тичина, і відповідає: „Вони розпитували, зокрема, про Конституцію Української Радянської Соціялістичної Республіки..."

Бувший поет Павло Тичина зовсім утратив почуття гумору.

ВСЯЧИНА

ДВА МІЛЬЙОНИ РОБІТНИКІВ З ДНЕМ 1 БЕРЕЗНЯ ДІСТАНУТЬ ЗБІЛЬШЕНІ ЗАРОБІТКИ

Департамент праці пригадує, що дня 1 березня цього року починає обов'язувати закон про найнижчу заробітну платню, яка має становити один долар за годину праці. Від 1950 року мінімальна винагорода за годину праці становила 75 центів. Закон про збільшення мінімальної платні відноситься до 24-ох мільйонів робітників, але багато з них вже дістають більші винагороди, і з нього в дні 1-го березня цього року скористають тільки понад два мільйони робітників. Але цей закон не відноситься до деяких категорій робітників (фармерських робітників, молочарських працівників і т. п.).

ВИНАЙДЕНО ЛІК ДЛЯ КОНТРОЛІ ПІСТРЯКА ЛЕГЕНІВ

Д-р Джейні С. Бертмен повідомляє, що їй вдалося винайти лік, який буде контролювати зріст пістряка легенів, хоч, покищо, ще не буде його вповні лікувати. Цей новий лік називається „тіо-тепа". Він стримує ріст пістряка в легенях і продовжує життя хворим на цю недугу. Як його залишається вживати, то пістряк знову зростає. Ця лікарка випробовувала спершу свій винахід на тваринах, а пізніше стосувала його на тих людських пацієнтах, яких не можна було оперувати. Цей лік діє з добрим успіхом в них пацієнтів, які не реаґують на інші ліки. Одна жінка, яка була вже призначена на негайну смерть, заживаючи цього ліку, прожила ще повні два роки.

ДРУКУЮТЬ НОВЕ ВИДАННЯ ТАЛМУДУ В 30-ОХ ТОМАХ

Світова Академія в Єрусалимі повідомляє, що цього року починає друкувати нове видання Талмуду, яке вийде в 30-ох томах. Перший том має появитися вже восени. Кожний том матиме 600 сторін. Над цим виданням працюють вчені рабіни в Ізраїлі і в ЗДА. Вони використали всі можливі рукописи по цілому світі, між іншими і бібліотеки Ватикану та Колумбійського університету. Перше видання Талмуду появилося в 1475 році в Еспанії, а найновіше перед 76 роками в Вильні на Литві.

ЗА П'ЯТЬ РОКІВ ПЕРЕДБАЧАЄ ЛІК ПРОТИ ПЕРЕСТУДИ

На зборах лікарів - спеціялістів від недуги перестуди д-р Джан С. Дінґел говорив про те, що тепер, в дійсності, немає ліку проти перестуди. Але через п'ять років такий лік винайдуть, який з успіхом лікуватиме перестуду, хоч і не зможе забезпечувати людей проти неї. *Д-р Дінґел гадає, що* важко буде знайти лік, який давав би забезпечення проти захворіння на перестуду, бо ж дуже багато родів бацилів, які її викликають, і нащеплення проти одного віруса, не дасть повного забезпечення проти захворіння, спричиненого іншим вірусом. Д-р Дінґел твердить, що теперішні ліки проти перестуди (вітаміни, вакцини, антигістаміни і всякі інші хемікалії) зовсім не лікують перестуди. Покищо її поборює сам організм, але це не значить, що хвора людина не повинна радитися лікаря, що їй робити, коли захворіє на перестуду.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БРИДЖПОРТ, ПА. — Б-во св. Петра і Павла Відд. 383 повідомляє усіх членів, що на річних зборах вибрано уряд: М. Буката, предс.; І. Бурій, заст.; Ю. Кушнір, кас.; В. Довгань, рек. секр.; І. Грозінський, фін. секр.; Л. Сарабун, І. Бурій, контрольори; С. Шевчук, І. Андрусів, надзирателі хорих. Збори відбуваються в кожну другу неділю у місяці. Присутність всіх членів обов'язкова.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 17-мільйонового майна УНСоюзу.

РОЗШУКИ

Пошукую
Марію і Павла САМБІР — дітей Гринька зі Сороцька коло Скалата.
ANNA SWYSTUN
2647 N. Monitor Avenue
Chicago 39, Illinois

ПОШУКУЄ ОДНОСЕЛЬЧАН зі села Видри, повіт Сянок.
Прошу писати на адресу:
NASTUNIA TRIASKOW
837 Dougherty Street,
New Smyrna Beach
Florida

Пошукую стрийків Антона, Ілька і тітку Ольгу ПЄХ зі села Воля Сенькова, повіт Сянік. Хто б знав дещо про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Mrs. MARIA BODNARUK
1603 Popland Street
Baltimore 26, Md.

Пошукую брата Миколу, який правдоподібно приїхав до ЗДА 11-го лютого кораблем „Юнайтед Стейтс".
MYCHAJLO WOLOSHYN
2471 West 5th Street
Cleveland 13, Ohio

Пошукую
МИКОЛУ МОЦЯКЯ (Mochak) сина Данька з Стрільбич, Самбірського повіту. Він прибув до Америки в 1913 р і довгими роками мешкав в Пітсбурґу. Хто знає його адресу, або він сам, прошу подати до:
Dr. W. HALICH,
910 N. 20th St.,
Superior, Wisconsin

Нестор КРІСА, син Міхала пошукує Анну і Теклю ДУСАНІВСЬКУ, перебуває в Канаді і Петра ДУСАНІВСЬКОГО який живе у Ню Йорку. Прошу зголоситися на адресу:
JOSEPHINE DOMARECKI
14 Rufus St., Ansonia, Conn.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ТАРЗАН, ч. 3621. Повідь пере могла.

Пожежу швидко погасили, але небезпека все ще загрожувала. Лазарові посіпаки збирали сили, щоб напасти на Тарзана.

Та мавполюдина була готова... Вона обернулась назад і спрямувала всю силу води на атакуючу юрбу.